

Lausunto

28.4.2026

VN/2801/2026
VN/2801/2026-VM-20

Ympäristöministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi jätelakia ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia. Osa ehdotetuista muutoksista on välttämättömiä jätedirektiivin elintarvikejätettä koskevan muutoksen täytäntöönpanemiseksi. Osa ehdotetuista muutoksista on tarpeellisia erityisesti vireillä olevan, yhdyskuntajätteen kierrätystä ja sähkö- ja elektroniikkalajitejätteen keräystä koskevan EU-rikkomusmenettelyn vuoksi. Pääosa ehdotuksista perustuu kiertotalouslakia valmistelleen työryhmän esittämiin lainsäädäntömuutoksiin, missä valtiovarainministeriö ei ole ollut mukana.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2027 pois lukien muutokset jätelain 22 ja 122 §:iin, jotka on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Lausunto

Valtiovarainministeriö pitää esitysluonnoksen ehdotuksia pääsääntöisesti perusteltuina.

Laki jätelain muuttamisesta ja säännöskohtaiset perustelut

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

Esityksen mukaan kunnan on osoitettava 1 momentissa tarkoitettuun neuvontaan ja tiedotukseen riittävä rahoitus. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä rahoituksen määrästä ja laskentaperusteista.

Perustuslainmukaisuuden arvioinnissa on todettu, että asetuksella voitaisiin esimerkiksi määrätä, että kunnan keräämään jätemaksuun lisättäisiin vähintään asetuksessa määritetty prosentuaalinen osuus jätemaksutuloista, joka kunnan olisi osoitettava jäteneuvontaan ja tiedotukseen. Lisäksi arvioinnissa on todettu, että kunnan jätehuolto on maksurahoitteista, joten sillä ei ole budjettivaikutusta, eikä ehdotettu sääntely näin ollen kosketa kunnan itsehallintoa.

Valtiovarainministeriö ei katso tarpeelliseksi säätää asetuksenantovaltuudesta kunnan neuvontaan ja tiedotukseen käytettävän rahoituksen määrästä ja laskentaperusteista. Itsehallintovaikutuksilla valtiovarainministeriö katsoo olevan laajempi merkitys kuin ehdotettuun sääntelyyn liittyvä rahoitusratkaisu. Kunnille tulisi uusia tehtäviä säädettäessä jättää itsehallinnollista liikkumavaraa tehtävän

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

toteuttamiseen; tässä tapauksessa harkintaa riittävän maksuosuuden kohdentamisessa neuvontaan ja tiedotukseen.

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta ja säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

Esityksessä ehdotetaan Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:ään ja jätelakiin muutoksia, joiden myötä harmaan talouden selvitysyksikkö voisi pyynnöstä laatia Lupa- ja valvontavirastolle velvoitteidenhoitoselvityksen Suomessa tuottajavastuun piiriin kuuluvista tuottajista. Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi 41 kohta, jonka mukaan velvoitteidenhoitoselvitys laadittaisiin tukemaan Lupa- ja valvontaviraston tehtäviä jätelain (646/2011) 62 §:ssä säädetyn tuottajayhteisöön liittymistä koskevan velvollisuuden valvonnassa.

Velvoitteidenhoitoselvityksen tarkoituksena on oikean ja riittävän kokonais kuvan antaminen organisaatiosta sekä sen julkisoikeudellisten velvoitteiden hoitamisesta viranomaisten rekistereissä olevien tietojen perusteella. Selvitysyksiköstä annetussa laissa säädetyn käyttötarkoituksen lisäksi velvoitteidenhoitoselvitystä pyytävällä viranomaisella tulee olla omaan aineelliseen lainsäädäntöönsä perustuva velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoituksen mukainen tietotarve sekä tiedonsaantioikeus velvoitteidenhoitoselvityksen kuvaamille tiedoille.

Valtiovarainministeriöllä ei lähtökohtaisesti ole huomautettavaa ehdotettuun laajennukseen. Hallituksen esitysluonnoksen perusteella viranomaisen tietotarve velvoitteidenhoitoselvityksen kuvaamille tiedoille ehdotetussa käyttötarkoituksessa jää kuitenkin jossain määrin epäselväksi. Tätä olisi perusteltua tarkentaa ja käydä asia jatkovalmistelussa tarkemmin läpi Harmaan talouden selvitysyksikön ja valtiovarainministeriön vero-osaston kanssa.

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Esitys tulee käsitellä kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa sen sisältämien kuntavaikutusten vuoksi.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Jussi Virsunen

Jakelu YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi VM VO Henkilöverotusyksikkö, Timo Annala

VN/2801/2026-VM-20

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: